

Næringskomiteens medlemmer
Stortinget
Postboks 1700 Sentrum
0026 Oslo

Deres ref.:

Vår ref.: pcr/lfs

Oslo, 12.10.2018

Høringsinnspill fra Norske Felleskjøp vedrørende Prop. 1 S (2018-2019) Statsbudsjettet 2019 (kapitler fordelt til næringskomiteen)

Årets tørke har avdekket at norsk kornproduksjon er sårbar. En kornavling tilsvarende 54 % av gjennomsnittet de siste 5 årene, gjør 2018 til et katastrofeår. Norske Felleskjøp mener dette aktualiserer ytterligere samfunnets behov for å sikre kornberedskapen både gjennom styrket beredskapslagring av såkorn gjennom etableringen av et eget beredskapslager for korn og også gjennom å styrke kornøkonomien på gårdsnivå. Våre anbefalinger er at Stortinget vedtar følgende:

- 1. Bevilgningene til såkornberedskapen må styrkes i forbindelse med jordbruksoppgjøret 2019.*
- 2. Av hensyn til nasjonal forsyningssikkerhet ber Stortinget om at etableringen av et beredskapslager for korn starter opp i 2019. Stortinget ber Regjeringen sikre finansieringen for oppstart i statsbudsjettet 2019. Stortinget vil fastsette endelig ambisjonsnivå for beredskapslageret når saken behandles høsten 2019.*
- 3. Økte klimakrav for sektoren må følges med økt satsing på forskning og utvikling*

Effekten av tørken på årets kornavlinger og sjølforsyningsgraden

Norske Felleskjøps prognose viser at det vil bli produsert om lag 644 000 tonn korn, erter og oljefrø i 2018 mot gjennomsnittet på 1 186 000 tonn per år de siste 5 årene. Matkornproduksjonen er prognosert til å bli på drøyt 80 000 tonn mot i overkant av 200 000 tonn som gjennomsnitt for årene 2013-2017. Dette tilsvarer en norsk produksjon på om lag 41 % matkorn i 2018 sammenlignet med gjennomsnittet for de siste 5 årene. Norske møller trenger om lag 330 000 tonn matkorn. Som følge av tørken må det derfor for sesongen 2018/2019 importeres om lag 250 000 tonn matkorn mot et gjennomsnitt på 130 000 tonn i årene 2013-2017. Dette kan i realiteten bli noe lavere på grunn av at det er overlagret korn fra sesongen 2017/2018, men effekten på sjølforsyningsgraden er beregnet å gi en nedgang på 5.3 prosentpoeng sammenlignet med sesongen 2018/2017. I snitt ble det importert 420 000 tonn karbohydrater (korn mm) til kraftfôr i årene 2013 - 2017. I år er totalbehovet for karbohydratråvarer (ikke soya) til kraftfôrproduksjonen estimert til 1 495 000 tonn. Med årets avling av fôrkorn gir dette et importbehov i 2018 på 894 000 eller en økning på 120%.

Som følge av lite grovfôr forventer vi endringer i fôringsstrategiene med økt forbruk av kraftfôr. Vi antar at samlet vil effektene av dette gi Norge en sjølforsyningsgrad ned mot 30 - 35%.

Behov for styrket beredskap på såkorn.

I årets statsbudsjett er det i tråd med den vedtatte jordbruksavtale, avsatt 3, 7 millioner til et beredskapslager for såkorn. Det trengs årlig ca. 70.000 tonn såkorn til dagens kornareal i Norge, 55 000 tonn av dette er sertifisert vare. Bevilgningen i 2017 dekker sammen med det pliktige forretningsmessige lageret såvarefirmaene er pålagt, totalt et beredskapslager i et normalår på 8600 tonn.

Norske Felleskjøp mener ordningen så langt har vært underfinansiert og at den også har hatt et altfor lavt ambisjonsnivå når det gjelder beredskapsvolum. For neste sesong er det et stort press på å få tilgang på nok såkorn. Dette aktualiserer betydningen av samfunnets behov for å sikre beredskap på nødvendige innsatsvarer som såkorn. Norske Felleskjøp anbefaler at ambisjonsnivået for såkornlageret heves til 40% av et beregnet årsbehov, tilsvarende 18240 tonn, og vil be Stortinget om å følge opp dette.

Behov for styrket beredskap på korn.

Norske Felleskjøp mener det vil være et viktig signal både til samfunnet og til hele verdikjeden at arbeidet med å etablere et beredskapslager for korn etter årets tørke, gis prioritert. Vi vil trekke fram to forhold som aktualiserer beredskapslagring av korn ut fra samfunnets interesser.

1. Årets tørke har dokumentert at endringer i værssystemene svekker den beredskapen vi har gjennom nasjonal produksjon.
2. Vår evne til å lagre kornet er gjennom år svekket ved at tilgjengelig lagerkapasitet er nedbygget.

Norske Felleskjøp anmoder i denne forbindelse Stortinget om å stryke forsyningsikkerheten av matkorn allerede i budsjettet for 2019.

Økte klimakrav må følges med økt satsing på forskning og utvikling

Felleskjøpet produserer kraftfôr til drøvtyggere og jobber systematisk med å redusere klimagassutslippene på flere områder knyttet til dette (se vedlegg)

Dette utviklingsarbeidet er helt vesentlig å ha med i klimaarbeidet i norsk landbruk. Utviklingsarbeidet for bedre klimaløsninger innen drøvtyggerproduksjon er i en tidlig fase og er i stor grad finansiert av aktørene selv. Økte klimakrav til sektoren bør følges opp med en forsterkning av dette arbeidet.

Norske Felleskjøp vil på denne bakgrunn be Stortinget om å støtte opp om utviklingsarbeidet gjennom økt satsing på forskning, utvikling og kommersialisering av klimasmarte løsninger. Vi ber derfor om at det øremerkes forskningsmidler som skal bidra til å redusere utslippene av klimagasser fra drøvtyggere.

Økte krav til kutt i klimagasser i landbrukssektoren, krever økt utviklingsarbeid og innsats for å lette introduksjonen av gode løsninger i markedet øremerket denne sektoren.

Norske Felleskjøp vil i den forbindelse peke på ENOVAS pilotsatsinger mot energi (Pilot-E) og transport (Pilot-T) og be Stortinget om en tilsvarende satsing for landbruk (Pilot-L).

Innen matindustrien og i foredlingsindustrien ligger det store muligheter for økt ressursutnyttelse gjennom sirkulære løsninger og økt verdiskapning. Norske Felleskjøp vil på den bakgrunn oppfordre til at klimautfordringene sees på tvers av sektorer og gjennom hele verdikjeden slik at målet blir å sikre optimal ressursutnyttelse og minimale klimaavtrykk.

Som en biobasert næring er landbruket og matindustrien sammen med skogbruk og sjømat, stedeagne. Muligheten for å styrke regional utvikling gjennom økt samarbeid mellom næringene og regionale myndigheter er store.

Norske Felleskjøp vil peke på potensialet for økt bærekraftig verdiskapning gjennom økte regionale satsinger på tvers av sektorer og ber om at stortinget styrker slike regionale utviklingsmidler.

Med vennlig helsing
Norske Felleskjøp

Lars Fredrik Stuve
Adm. dir.

Per Christian Rålm
Fagsjef Næringspolitikk